

Se aprobă,
Secretar de Stat
Robert - Eugen SZÉP

AVIZ DE MEDIU

Nr. 104 din 03.10.2022

Ca urmare a notificării adresate de Ministerul Fondurilor Europene (actual Ministerul Investițiilor și Proiectelor Europene) cu sediul în București, Șoseaua București-Ploiești, nr. 1-1B, Victoria Office, sector 1, înregistrată la Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor (MMA) cu nr. R 3386/05.06.2020, a delegării de competență emisă de MMA cu nr. DEICP/ 13817/25.09.2020, a documentelor depuse la Agenția pentru Protecția Mediului Galați, înregistrate cu nr. 21946/30.09.2020 și ale completărilor ulterioare,

- având în vedere prevederile Ordonanței de Urgență nr. 122/2020 privind unele măsuri pentru asigurarea eficientizării procesului decizional al fondurilor externe nerambursabile destinate dezvoltării regionale în România potrivit căreia agențiile de dezvoltare regională îndeplinesc toate funcțiile și atribuțiile specifice unei autorități de management;

- în urma analizării documentelor transmise și a variantei finale a programului;

- în urma parcurgerii etapelor procedurale conform Hotărârii de Guvern nr. 1076/2004 privind stabilirea procedurii de realizare a evaluării de mediu pentru planuri și programe, de către Agenția pentru Protecția Mediului Galați, conform delegării de competență emisă de Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor nr. DEICP/13817/25.09.2020;

- luând în considerare prevederile Hotărârii Guvernului nr. 1000/2012 privind reorganizarea și funcționarea Agenției Naționale pentru Protecția Mediului și a instituțiilor publice aflate în subordinea acesteia, cu modificările și completările ulterioare,

- în baza Hotărârii de Guvern nr. 43/2020 privind organizarea și funcționarea Ministerului Mediului, Apelor și Pădurilor, a Ordonanței de urgență nr. 57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice, aprobată prin Legea nr. 49/2011, cu modificările și completările ulterioare, Ordonanței de Urgență a Guvernului nr. 195/2005 privind protecția mediului, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 265/2006, cu modificările și completările ulterioare, se emite

AVIZ

pentru: Programul Operațional Regional Sud-Est 2021-2027
promovat de: Ministerul Investițiilor și Proiectelor Europene, prin
Agenția pentru Dezvoltare Regională Sud Est
autoritate de management pentru Programul Operațional Regional
Sud Est 2021-2027

în scopul adoptării: Programului Operațional Regional Sud- Est 2021-2027

1. Prezentare generală:

Programul Regional Sud-Est 2021-2027 va asigura cadrul de dezvoltare pentru Regiunea de Dezvoltare Sud-Est. Regiunea Sud-Est este alcătuită din 6 județe: Brăila, Buzău, Constanța, Galați, Tulcea și Vrancea.

Regiunea ocupă o suprafață de - 35.762 km², egală cu 15% din suprafața totală a României, este a doua ca mărime din cele 8 regiuni ale României.

Localizarea Regiunii Sud-Est este favorabilă în special pentru economie și pentru turism: Carpații limitează zona de vest a regiunii, Dunărea marginește la sud această regiune, Marea Neagră o mărginește la est. Totodată în cadrul regiunii de dezvoltare Sud-Est se găsește Rezervația Biosferei Delta Dunării ce prezintă resurse de mediu de importanță globală.

Regiunea de Dezvoltare Sud-Est este singura regiune a României unde se întâlnesc toate formele de relief.

Din punct de vedere biogeografic, Regiunea Sud-Est prezintă 4 regiuni biogeografice, respectiv: continentală (cea mai comună), alpină (țările cu zone montane), stepică (specifică doar României la nivelul UE) și Marea Neagră.

Hidrografia Regiunii Sud-Est este caracterizată de prezența unor importante rețele hidrografice ce aparțin bazinelor Prutului, Siretului, Ialomiței și Buzăului. Pe lângă asta, pe teritoriul regiunii își are cursul fluviul Dunărea (sectorul Dunărea maritimă). De asemenea, regiunea Sud-Est este caracterizată de ieșirea la Marea Neagră prin județele Constanța și Tulcea.

Astfel, la nivelul regiunii, gospodărirea apelor se face prin intermediul a 4 administrații bazinale:

- Administrația Bazinală de Apă Dobrogea - Litoral;
- Administrația Bazinală de Apă Buzău - Ialomița;
- Administrația Bazinală de Apă Siret;
- Administrația Bazinală de Apă Prut - Bârlad.

Suprafața totală aferentă ABA Dobrogea-Litoral este de 15469,65 km² reprezentând o pondere de 6,49% din suprafața țării și este alcătuită din suprafața Spațiului Hidrografic Dobrogea de 10712,65 km² la care se adaugă suprafața Deltei Dunării de 4757 km², exclusiv suprafața apelor costiere și tranzitorii marine.

Rețeaua hidrografică cuprinde un număr de 16 cursuri de apă cadastrate, cu o lungime totală de 542 km și o densitate medie de 0,16 km/km².

Apele costiere ale Mării Negre sunt reprezentate de apele tranzitorii marine (Chilia- Periboina) și apele costiere propriu-zise (Periboina- Vama Veche). Caracteristicile unice ale Mării Negre sunt reprezentate de: suprafața platoului continental este de 144.000 km² ceea ce reprezintă aprox. 25% din suprafața totală; direcția predominantă a curenților marini este N-S; absența curenților verticali și a mareelor; volum majoritar anoxic (90%); variabilitate mare temporală și spațială a proprietăților fizico-chimice; creșterea accentuată a densității apei între 0-200 m adâncime datorită inexistenței amestecului vertical între straturile superficiale și cele adânci.

Suprafața totală a spațiului hidrografic Prut - Bârlad este de 20569,04 km² reprezentând o pondere de 8,63 % din suprafața țării. Rețeaua hidrografică cuprinde un număr de 392 cursuri de apă cadastrate, cu o lungime totală de 7.679 km și o densitate medie de 0,38 km/km². Pe teritoriul României, spațiul hidrografic Prut - Bârlad cuprinde sub-bazinele: bazinul mijlociu și inferior al râului

Prut, bazinul hidrografic al râului Bârlad și afluenți de stânga ai râului Siret din județele Botoșani și Galați cu un număr de 392 cursuri de apă cadastrate.

Resursele totale de apă de suprafață din spațiul hidrografic Prut - Bârlad însumează cca. 3.661 mil. m³ /an, din care resurse utilizabile sunt cca. 960 mil.m³ /an. Acestea reprezintă cca. 94 % din totalul resurselor și sunt formate, în principal, de râurile Prut, Bârlad și afluenți ai acestora.

În spațiul hidrografic Prut - Bârlad există 72 lacuri de acumulare importante (cu suprafața mai mare de 0,5 km²), din care 49 au folosință complexă și însumează un volum util de 614,85 mil. m³.

Raportată la populația bazinului, resursa specifică utilizabilă este de 437,16 m³ /loc/an, iar resursa specifică calculată la stocul disponibil teoretic (mediu multianual) se cifrează la 1.667,12 m³ /loc/an. Resursele de apă cantonate în arealul hidrografic Prut - Bârlad pot fi considerate reduse și neuniform distribuite în timp și spațiu.

Suprafața totală a spațiului hidrografic Siret este de 27.949,01 km² reprezentând o pondere de 11,73% din suprafața țării. Rețeaua hidrografică cuprinde un număr de 735 cursuri de apă cadastrate, cu o lungime totală de 10.280 km și o densitate medie de 0,36 km/km² . Pe teritoriul României, spațiul hidrografic Siret cuprinde o parte a bazinului hidrografic Siret cu un număr de 735 cursuri de apă cadastrate.

Suprafața totală a spațiului hidrografic Buzău-Ialomița este de 26.470,64 km² reprezentând o pondere de 11,11 % din suprafața țării. Rețeaua hidrografică cuprinde un număr de 266 cursuri de apă cadastrate (din care 8 au suprafețe mai mici de 10 km²), cu o lungime totală de 6.062 km și o densitate medie de 0,23 km/km². Pe teritoriul României, spațiul hidrografic Buzău-Ialomița cuprinde subbazinele: Ialomița cu 142 afluenți codificați, Buzău cu 102 afluenți codificați, Călmățui cu 4 afluenți codificați, Mostiștea cu 13 afluenți codificați și Berza (fără afluenți). Lungimea fluviului Dunărea aferentă spațiului hidrografic Buzău-Ialomița este de 560 km și râul Siret 72 km (sector Nămolosa - vărsare în fluviul Dunărea).

Resursele totale de apă de suprafața din spațiul hidrografic Buzău-Ialomița (fără fluviul Dunărea) însumează cca. 3.149,397 mil.m³ /an, din care resursele utilizabile sunt cca. 731,45 mil.m³ /an. Acestea reprezintă cca. 23 % din totalul resurselor și sunt formate, în principal, de râurile Ialomița, Buzău, Călmățui, Mostiștea, Berza și afluenții acestora. Pentru fluviul Dunărea, resursele totale de apă sunt de cca.194.251,7 mil.m³ /an, din care cele utilizabile sunt de cca.55.188 mil.m³ /an (reprezentând 28 % din resursele teoretice).

În spațiul hidrografic Buzău-Ialomița există 13 lacuri de acumulare importante (cu suprafața mai mare de 0,5 km²), care au folosință complexă și însumează un volum util de 489,52 mil.m³ .

Din punct de vedere al infrastructurii tehnico-edilitare, pentru aria de implementare a Programului, proiectele de infrastructură de apă și apă uzată se află, în prezent, în diferite stadii de realizare, care vor contribui semnificativ la îmbunătățirea condițiilor de mediu privind alimentarea cu apă și sistemul de canalizare.

La nivelul anului 2020, în județul Brăila, conform datelor Companiei de Utilități Publice Dunărea Brăila SA, 9 aglomerări erau racordate la sistemul de colectare și epurare a apelor uzate și anume: UAT Brăila (Municipiul Brăila și localitățile din proximitate Cazasu, Lacu Sărat Stațiune, Vărsătura, Baldovinești), Movila Miresii, Faurei, Ianca, Insuratei, Tufești, Viziru, Jirlău și Gropeni, însumând un total de 210.980 locuitori. Potrivit statisticilor INS, numărul locuitorilor racordați la stațiile de epurare a apelor uzate, la nivelul județului Brăila, se află în tendință de creștere, comparativ cu anii precedenți (160.634 loc. în 2015, 201.629 loc. în 2018).

În cazul județului Buzău, potrivit datelor Companiei de Apă Buzău, la nivelul anului 2020 erau racordate la rețeaua de colectare a apelor uzate 12 localități din mediul urban și 17 localități din mediul rural, însumând 186.466 locuitori (62,17% din populația județului), număr aflat în creștere, față de anii anteriori.

În județul Constanța existau, în anul 2020, 11 sisteme de canalizare/stații de epurare (Constanța Sud, Constanța Nord, Mangalia, Eforie Sud, Poarta Albă, Mihail Kogălniceanu, Negru Vodă, Medgidia, Cernavodă, Hârșova, Cobadin). În anul 2020, a fost epurată și evacuată o cantitate de 70.941.694 m³ de apă, fiind înregistrată o tendință de creștere a cantităților de ape epurate și eliberate în receptori (anul 2019 - 60837663 m³).

În județul Galați există 5 stații de epurare a apelor uzate (Galați, Tecuci, Tg. Bujor, Liești și Pechea).

La nivelul județului Tulcea (anul 2019), 87.666 locuitori erau racordați la sistemele de canalizare orășenești, din care 53.914 erau racordați și la stațiile de epurare orășenești (5 la număr).

În județul Vrancea mai puțin de 50% din populație este conectată la rețeaua de epurare a apelor uzate, cu mult mai puțin față de media națională.

Raportat la media națională pentru colectarea apelor urbane uzate (66,28% din populație), respectiv la media națională pentru epurarea apelor urbane uzate (63,58% din populație), județul Constanța este pe primul loc în ceea ce privește numărul de persoane racordate, atât la rețeaua de colectare, cât și la cea de epurare a apelor uzate (aproape 100%). Pe de altă parte, județele Vrancea și Tulcea se află sub media națională atât când vine vorba de colectarea apelor uzate, cât și de epurarea acestora.

La nivelul Regiunii Sud-Est, cea mai mare parte a terenurilor este acoperită de sectorul agricol, preponderent terenurile arabile. Județul Brăila este acoperit de terenuri agricole în proporție de peste 80%. Cea mai mică suprafață agricolă se remarcă în județul Tulcea, dată fiind suprafața mare acoperită de Delta Dunării, urmat de județul Vrancea.

În ceea ce privește patrimoniul cultural Regiunea Sud Est deține un număr important de monumente istorice, atât de valoare națională sau universală (grupa A), cât și reprezentative pentru patrimoniul cultural local (grupa B).

Conform Listei de monumente istorice din România, disponibilă pe <https://patrimoniu.ro/monumente-istorice/lista-monumentelor-istorice>, pe teritoriul Regiunii Sud Est se află un nr. total de 2.999, repartizate după cum urmează: 172-Brăila, 869 -Buzău, 694 Constanța, 263- Galați, 574- Tulcea, 427 -Vrancea.

Referitor la populația existentă în Regiunea Sud est, aveau domiciliu, la nivelul anului 2020, 1.853.663 locuitori, număr mai scăzut comparativ cu datele din 2010, atunci când a fost înregistrat un număr de 1.932.510.

Ponderea mai mare a populației din Regiunea SE trăiește în medii urbane (56%), în special în municipiile de județe: Constanța, Galați, Buzău, Brăila, Focșani, Tulcea, cât și în alte orașe importante din cadrul județelor.

În județul Constanța domiciliază peste un sfert din populația totală a regiunii, la nivelul anului 2020 (27%), urmat de județul Galați care însumează 23% din populația Regiunii. Județul Tulcea domiciliază cel mai mic număr de locuitori (9%).

În cazul județelor Brăila, Constanța și Galați, ponderea locuitorilor din zonele urbane depășește 50%. În județul Tulcea, populația care trăiește în mediul urban este egală cu populația din mediul rural. Populația din județele Vrancea și Buzău locuiesc, predominant, în medii rurale.

Regiunea de Sud-Est este regiunea cu cea mai mare suprafață din ariile naturale protejate din totalul României (43,8% din totalul suprafețelor ariilor protejate din România), precum și regiunea cu cea mai mare suprafață ocupată de arii naturale protejate (aproximativ 32% din suprafața regiunii).

Ariile naturale protejate incluse în rețeaua Natura 2000 din Regiunea Sud-Est sunt:

Nr. crt.	Codul ariei naturale protejate	Numele ariei naturale protejate	Județul
Arii de protecție specială avifaunistică parte integrantă a rețelei ecologice europene Natura 2000 în România - SPA			
1.	ROSPA0001	Aliman - Adamclisi	Constanța
2.	ROSPA0002	Allah Bair - Capidava	Constanța - interregional
3.	ROSPA0004	Balta Albă - Amara - Jirlău	Brăila, Buzău
4.	ROSPA0005	Balta Mică a Brăilei	Constanța, Brăila interregional
5.	ROSPA0006	Balta Tătaru	Brăila, Buzău interregional
6.	ROSPA0007	Balta Vederoasa	Constanța
7.	ROSPA0008	Băneasa - Canaraua Fetei	Constanța
8.	ROSPA0009	Beștepe - Mahmudia	Tulcea
9.	ROSPA0017	Canaralele de la Hârșova	Constanța - interregional
10.	ROSPA0019	Cheile Dobrogei	Constanța
11.	ROSPA0031	Delta Dunării și Complexul Razim - Sinoie	Constanța, Tulcea
12.	ROSPA0032	Deniz Tepe	Tulcea
13.	ROSPA0036	Dumbrăveni	Constanța
14.	ROSPA0039	Dunăre - Ostroave	Constanța - interregional
15.	ROSPA0040	Dunărea Veche - Brațul Măcin	Brăila, Tulcea, Constanța
16.	ROSPA0048	Ianca - Plopu - Sărat	Brăila
17.	ROSPA0052	Lacul Beibugeac	Tulcea
18.	ROSPA0053	Lacul Bugeac	Constanța
19.	ROSPA0054	Lacul Dunăreni	Constanța
20.	ROSPA0056	Lacul Oltina	Constanța
21.	ROSPA0057	Lacul Siutghiol	Constanța
22.	ROSPA0060	Lacurile Tașaul - Corbu	Constanța
23.	ROSPA0061	Lacul Techirghiol	Constanța
24.	ROSPA0066	Limanu - Herghelia	Constanța
25.	ROSPA0070	Lunca Prutului - Vlădești - Frumușița	Județul Galați
26.	ROSPA0071	Lunca Siretului Inferior	Galați, Vrancea, Brăila interregional
27.	ROSPA0073	Măcin - Niculițel	Tulcea
28.	ROSPA0075	Măgura Odobești	Vrancea
29.	ROSPA0076	Marea Neagră	Tulcea, Constanța
30.	ROSPA0077	Măxineni	Brăila
31.	ROSPA0088	Munții Vrancei	Buzău, Vrancea
32.	ROSPA0091	Pădurea Babadag	Tulcea
33.	ROSPA0094	Pădurea Hagieni	Constanța
34.	ROSPA0100	Stepa Casimcea	Tulcea, Constanța
35.	ROSPA0101	Stepa Saraiu - Horea	Constanța

36.	ROSPA0111	Berteștii de Sus - Gura Ialomiței	Brăila - interregional
37.	ROSPA0112	Câmpia Gherghiței	Buzău - interregional
38.	ROSPA0121	Lacul Brateș	Galați
39.	ROSPA0130	Mața - Cârja - Rădeanu	Galați - interregional
40.	ROSPA0141	Subcarpații Vrancei	Vrancea, Buzău
41.	ROSPA0145	Valea Călmățuiului	Buzău, Brăila
42.	ROSPA0151	Ciobănița Osmancea	Constanța
43.	ROSPA0160	Lunca Buzăului	Buzău, Brăila
44.	ROSPA0166	Plopeni - Chirnogeni	Constanța
45.	ROSPA0167	Râul Bârlad între Zorleni și Gura Gârbovățului	Galați - interregional
Situri de de importanță comunitară - SCI uri			
1.	ROSCI0005	Balta Albă - Amara - Jirlău -	Județele Buzău, Brăila
2.	ROSCI0006	Balta Mică a Brăilei	Județele Brăila, Constanța interregional
3.	ROSCI0009	Bisoca	Județul Buzău
4.	ROSCI0012	Brațul Măcin	Brăila, Tulcea, Constanța
5.	ROSCI0018	Căldările Zăbalei	Vrancea
6.	ROSCI0022	Canaralele Dunării	Constanța - interregional
7.	ROSCI0023	Cascada Mișina	Vrancea
8.	ROSCI0026	Cenaru	Vrancea
9.	ROSCI0053	Dealul Alah Bair	Constanța
10.	ROSCI0057	Dealul Istrița	Buzău
11.	ROSCI0060	Dealurile Agighiolului	Tulcea
12.	ROSCI0065	Delta Dunării	Tulcea, Constanța
13.	ROSCI0066	Delta Dunării - zona marină	Tulcea, Constanța
14.	ROSCI0067	Deniz Tepe	Tulcea
15.	ROSCI0071	Dumbrăveni - Valea Urluia - Lacul Vederoasa	Constanța
16.	ROSCI0072	Dunele de nisip de la Hanul	Galați
17.	ROSCI0073	Dunele marine de la Agigea	Constanța
18.	ROSCI0083	Fântânița Murfatlar	Constanța
19.	ROSCI0094	Izvoarele sulfuroase submarine de la Mangalia	Constanța
20.	ROSCI0097	Lacul Negru	Vrancea
21.	ROSCI0103	Lunca Buzăului	Buzău
22.	ROSCI0105	Lunca Joasă a Prutului	Galați
23.	ROSCI0114	Mlaștina Hergheliei - Obantul Mare și Peștera Movilei	Constanța
24.	ROSCI0123	Munții Măcinului	Tulcea
25.	ROSCI0127	Muntioru Ursoaia	Buzău
26.	ROSCI0130	Oituz - Ojdula	Vrancea - interregional
27.	ROSCI0139	Pădurea Breana - Roșcani	Galați
28.	ROSCI0142	Pădurea Dălhăuți	Vrancea
29.	ROSCI0149	Pădurea Eseschioi - Lacul Bugeac	Galați
30.	ROSCI0151	Pădurea Gârboavele	Galați
31.	ROSCI0157	Pădurea Hagieni - Cotul Văii	Constanța
32.	ROSCI0162	Lunca Siretului Inferior	Vrancea, Galați, Brăila - interregional
33.	ROSCI0163	Pădurea Mogoș-Mățele	Galați
34.	ROSCI0165	Pădurea Pogănești	Galați

35.	ROSCI0172	Pădurea și Valea Canaraua	Constanța
36.	ROSCI0175	Pădurea Tălășmani	Galați
37.	ROSCI0178	Pădurea Torcești	Galați
38.	ROSCI0182	Pădurea Verdele	Vrancea
39.	ROSCI0190	Penteleu	Buzău
40.	ROSCI0191	Peștera Limanu	Constanța
41.	ROSCI0197	Plaja submersă Eforie Nord - Eforie Sud	Constanța
42.	ROSCI0199	Platoul Meledic	Buzău
43.	ROSCI0201	Podișul Nord Dobrogean	Tulcea, Constanța
44.	ROSCI0204	Poiana Muntioru	Vrancea
45.	ROSCI0208	Putna - Vrancea	Buzău, Vrancea
46.	ROSCI0213	Râul Prut	Galați - interregional
47.	ROSCI0215	Recifii Jurasici Cheia	Constanța
48.	ROSCI0216	Reghiu Scruntar	Vrancea
49.	ROSCI0228	Șindrilița	Vrancea
50.	ROSCI0229	Siriu	Buzău
51.	ROSCI0259	Valea Călmățuiului	Brăila - interregional
52.	ROSCI0269	Vama Veche - 2 Mai	Constanța
53.	ROSCI0272	Vulcanii Noroioși de la Pâclele Mari și Pâclele Mici	Buzău
54.	ROSCI0273	Zona marină de la Capul Tuzla	Constanța
55.	ROSCI0280	Buzăul Superior	Buzău - interregional
56.	ROSCI0281	Cap Aurora	Constanța
57.	ROSCI0293	Costinesti - 23 August	Constanța
58.	ROSCI0305	Ianca - Plopu - Sărat - Comăneasca	Brăila
59.	ROSCI0307	Lacul Sărat - Brăila	Brăila
60.	ROSCI0315	Lunca Chineja	Galați
61.	ROSCI0334	Pădurea Buciumeni - Homocea	Galați, Vrancea
62.	ROSCI0353	Peștera - Deleni	Constanța
63.	ROSCI0360	Râul Bârlad între Zorleni și Gura Gârbovățului	Galați - interregional
64.	ROSCI0377	Râul Putna	Vrancea
65.	ROSCI0389	Sărăturile de la Gura Ialomiței	Brăila - interregional
66.	ROSCI0395	Soveja	Vrancea
67.	ROSCI0398	Straja - Cumpăna	Constanța
Arii naturale protejate de interes național			
1.	RONPA0016	Parcul Național Munții Măcinului	Tulcea
2.	RONPA0017	Parcul Natural Balta Mică a Brăilei	Brăila, Constanța - interregional
3.	RONPA0927	Parcul Natural Lunca Joasă a Prutului Inferior	Galați
4.	RONPA0932	Parcul Natural Putna - Vrancea	Buzău, Vrancea
5.	RONPA0276	Pădurea Camnița	Brăila
6.	RONPA0277	Lacul Jirlău - Vișani	Brăila
7.	RONPA0278	Vulcanii Noroioși Pâclele Mari	Buzău
8.	RONPA0279	Vulcanii Noroioși Pâclele Mici	Buzău
9.	RONPA0282	Pădurea Crivineni	Buzău
10.	RONPA0283	Pădurea Brădeanu	Buzău
11.	RONPA0284	Platoul Meledic	Buzău

12.	RONPA0285	Pădurea "Lacurile Bisoca"	Buzău
13.	RONPA0286	Dealul cu Lilieci Cernătești	Buzău
14.	RONPA0287	Pădurea cu tisă	Buzău
15.	RONPA0288	Balta Albă	Buzău, Brăila
16.	RONPA0289	Balta Amară	Buzău
17.	RONPA0362	Vama Veche - 2 Mai	Constanța
18.	RONPA0363	Grindul Chituc	Constanța
19.	RONPA0364	Grindul Lupilor	Constanța, Tulcea
20.	RONPA0365	Corbu - Nuntași - Histria	Constanța
21.	RONPA0366	Cetatea Histria	Constanța
22.	RONPA0375	Peștera Limanu	Constanța
23.	RONPA0376	Valu lui Traian	Constanța
24.	RONPA0377	Pădurea Hagieni	Constanța
25.	RONPA0378	Pădurea Dumbrăveni	Constanța
26.	RONPA0379	Recifii Jurasici Cheia	Constanța
27.	RONPA0380	Pădurea Canaraua Fetii	Constanța
28.	RONPA0381	Fântânița Murfatlar	Constanța
29.	RONPA0382	Pădurea Esehioi	Constanța
30.	RONPA0383	Dunele marine de la Agigea	Constanța
31.	RONPA0384	Dealul Alah Bair	Constanța
32.	RONPA0385	Lacul Agigea	Constanța
33.	RONPA0386	Canaralele din Portul Hârșova	Constanța
34.	RONPA0419	Dunele de nisip de la Hanul	Galați
35.	RONPA0420	Pădurea Gârboavele	Galați
36.	RONPA0421	Pădurea Breana - Roșcani	Galați
37.	RONPA0422	Locul fosilifer Tirighina - Barboși	Galați
38.	RONPA0423	Locul fosilifer Rateș	Galați
39.	RONPA0424	Pădurea Fundeanu	Galați
40.	RONPA0425	Pădurea Talasmani	Galați
41.	RONPA0426	Pădurea Buciumeni	Galați
42.	RONPA0427	Ostrovul Prut	Tulcea
43.	RONPA0428	Balta Potcoava	Galați
44.	RONPA0429	Balta Tălăbasca	Galați
45.	RONPA0430	Locul fosilifer Berești	Galați
46.	RONPA0431	Lunca Joasă a Prutului	Galați
47.	RONPA0432	Lacul Pochina	Galați
48.	RONPA0433	Lacul Vlășcuța	Galați
49.	RONPA0434	Pădurea Pogănești	Galați
50.	RONPA0766	Sărăturile Murighiol	Tulcea
51.	RONPA0767	Roșca - Buhaiova	Tulcea
52.	RONPA0768	Pădurea Letea	Tulcea
53.	RONPA0769	Grindul și Lacul Răducu	Tulcea
54.	RONPA0770	Lacul Nebunu	Tulcea
55.	RONPA0771	Complexul Vătafu - Lunguleț	Tulcea
56.	RONPA0772	Pădurea Caraorman	Tulcea
57.	RONPA0773	Arinișul Erenciuc	Tulcea
58.	RONPA0774	Insula Popina	Tulcea
59.	RONPA0775	Complexul Sacalin Zătoane	Tulcea
60.	RONPA0776	Complexul Periteasca - Leahova	Tulcea
61.	RONPA0777	Capul Doloșman	Tulcea
62.	RONPA0778	Lacul Potcoava	Tulcea

63.	RONPA0779	Lacul Belciug	Tulcea
64.	RONPA0780	Lacul Rotundu	Tulcea
65.	RONPA0781	Pădurea Valea Fagilor	Tulcea
66.	RONPA0782	Dealul Bujorului	Tulcea
67.	RONPA0783	Rezervația de liliac Valea Oilor	Tulcea
68.	RONPA0784	Rezervația de liliac Fântâna Mare	Tulcea
69.	RONPA0785	Vârful Secarul	Tulcea
70.	RONPA0786	Rezervația botanică Korum	Tulcea
71.	RONPA0787	Locul fosilifer Bujoarele	Tulcea
72.	RONPA0789	Pădurea Niculițel	Tulcea
73.	RONPA0827	Căldările Zăbalei - Zârna Mică	Vrancea
74.	RONPA0829	Muntele Goru	Buzău, Vrancea
75.	RONPA0830	Lacul Negru	Vrancea
76.	RONPA0831	Pădurea Verdele - Cheile Nărujei II	Vrancea
77.	RONPA0832	Pădurea Cenaru	Vrancea
78.	RONPA0833	Pădurea Lepșa - Zboina	Vrancea
79.	RONPA0834	Pădurea Schitu - Dălhăuți	Vrancea
80.	RONPA0835	Cascada Mișina	Vrancea
81.	RONPA0836	Groapa cu Pini	Vrancea
82.	RONPA0837	Pădurea Reghiu - Scruntaru	Vrancea
83.	RONPA0838	Râpa Roșie - Dealul Morii	Vrancea
84.	RONPA0839	Strâmtura - Coza	Vrancea
85.	RONPA0840	Rezervația Algheanu	Vrancea
86.	RONPA0841	Cascada Putnei	Vrancea
87.	RONPA0842	Pârâul Bozu	Vrancea
88.	RONPA0843	Țișița	Vrancea
89.	RONPA0844	Lunca Siretului	Vrancea
90.	RONPA0875	Celea Mare - Valea lui Ene	Constanța
91.	RONPA0876	Pădurea Cetate	Constanța
92.	RONPA0877	Pădurea Bratca	Constanța
93.	RONPA0878	Lacul Oltina	Constanța
94.	RONPA0879	Lacul Bugeac	Constanța
95.	RONPA0880	Lacul Dunăreni	Constanța
96.	RONPA0881	Lacul Vederoasa	Constanța
97.	RONPA0900	Padurea Babadag - Codru	Tulcea
98.	RONPA0901	Lacul Traian	Tulcea
99.	RONPA0902	Muchiile Cernei - Iaila	Tulcea
100.	RONPA0903	Beidaud	Tulcea
101.	RONPA0904	Valea Mahomencea	Tulcea
102.	RONPA0905	Dealul Ghiunghiurmez	Tulcea
103.	RONPA0906	Chervant - Priopcea	Tulcea
104.	RONPA0907	Călugăru - Iancina	Tulcea
105.	RONPA0908	Muntele Consul	Tulcea
106.	RONPA0909	Dealul Sarica	Tulcea
107.	RONPA0910	Dealurile Beștepe	Tulcea
108.	RONPA0911	Enisala	Tulcea
109.	RONPA0912	Carasan - Teke	Tulcea
110.	RONPA0913	Valea Ostrovului	Tulcea
111.	RONPA0914	Uspenia	Tulcea
112.	RONPA0915	Edirlen	Tulcea
113.	RONPA0916	Casimcea	Tulcea

114.	RONPA0917	Colțanii Mari	Tulcea
115.	RONPA0918	Peceneaga	Tulcea
116.	RONPA0919	Măgurele	Tulcea
117.	RONPA0920	Războieni	Tulcea
118.	RONPA0921	Dealul Deniztepe	Tulcea
119.	RONPA0922	Dealul Mândrești	Tulcea
120.	RONPA0923	Mănăstirea Cocoș	Tulcea
121.	RONPA0925	Poiana Muntioru	Vrancea
122.	RONPA0949	Mlaștina Hergheliei	Constanța
123.	RONPA0951	Lacul Techirghiol	Constanța
124.	RONPA0954	Gura Dobrogei	Constanța
125.	RONPA0964	Pădurea Merișor - Cotul Zătuanului	Vrancea, Galați
126.	RONPA0388	Obanul Mare și Peștera Movile	Constanța
127.	RONPA0965	Insulele Prundu cu Păsări	Constanța
128.	RONPA0966	Insula Ceaplace	Constanța
129.	RONPA0280	Sarea lui Buzău	Buzău
130.	RONPA0281	Blocurile de calcar de la Bădila	Buzău
131.	RONPA0290	Focul Viu - Lopătari	Buzău
132.	RONPA0291	Piatra Albă "La Grunj"	Buzău
133.	RONPA0292	Chihlimbarul de Buzău	Buzău
134.	RONPA0367	Pereții calcaroși de la	Constanța
135.	RONPA0368	Locul fosilifer Aliman	Constanța
136.	RONPA0369	Reciful neojurassic de la Topalu	Constanța
137.	RONPA0370	Locul fosilifer Credința	Constanța
138.	RONPA0371	Locul fosilifer Cernavodă	Constanța
139.	RONPA0372	Locul fosilifer Seimenii Mari	Constanța
140.	RONPA0373	Peștera La Adam	Constanța
141.	RONPA0374	Peștera Gura Dobrogei	Constanța
142.	RONPA0788	Rezervația geologică Agighiol	Tulcea
143.	RONPA0828	Focul Viu de la Andreiașu de Jos	Vrancea
Arii naturale protejate de interes internațional			
1.	ROMAB0003	Rezervația Biosferei Delta Dunării	Tulcea, Constanța
2.	ROWHS0001	Delta Dunării - sit al patrimoniului mondial	Tulcea, Constanța
3.	RORMS0001	Delta Dunării - sit RAMSAR	Tulcea, Constanța
4.	RORMS0002	Parcul Natural Balta Mică a Brăilei - sit RAMSAR	Brăila - interregional
5.	RORMS0005	Lacul Techirghiol - sit RAMSAR	Constanța
6.	RORMS0016	Canaralele de la Hârșova - sit RAMSAR	Constanța - interregional
7.	RORMS0017	Ostroavele Dunării - Bugeac - Iortmac - sit RAMSAR	Constanța - interregional
8.	RORMS0019	Dunărea Veche - Brațul Măcin	Brăila, Tulcea, Constanța

II. Obiectivele strategice de dezvoltare ale Regiunii Sud- Est

Obiectivele strategice de dezvoltare ale POR Sud- Est urmăresc să transpună liniile strategice ale politicii de coeziune europene, acțiunile propuse fiind concentrate pe cele 5 obiective de politică (OP) ale Comisiei Europene:

- **Obiectivul de politică 1: O Europă mai competitivă și mai inteligentă prin promovarea unei transformări economice inovatoare și inteligente și a conectivității TIC regionale;**
- **Obiectivul de politică 2: O Europă mai verde, rezilientă, cu emisii reduse de dioxid de carbon, care se îndreaptă către o economie cu zero emisii de dioxid de carbon, prin promovarea tranziției către o energie curată și echitabilă, a investițiilor verzi și albastre, a economiei circulare, a atenuării schimbărilor climatice și a adaptării la acestea, a prevenirii și gestionării riscurilor, precum și a unei mobilități urbane durabile;**
- **Obiectivul de politică 3: O Europă mai conectată prin creșterea mobilității;**
- **Obiectivul de politică 4 O Europă mai socială și mai incluzivă prin implementarea Pilonului european al drepturilor sociale;**
- **Obiectivul de politică 5: O Europă mai aproape de cetățeni prin promovarea dezvoltării durabile și integrate a tuturor tipurilor de teritorii și de inițiative locale.**

Obiectivul general al POR Sud-Est 2021-2027 este creșterea competitivității economice regionale și îmbunătățirea condițiilor de viață ale comunităților locale prin sprijinirea dezvoltării mediului de afaceri, a infrastructurii și serviciilor, în scopul reducerii disparităților intraregionale și dezvoltării sustenabile, prin gestionarea eficientă a resurselor, valorificarea potențialului demografic și de inovare, precum și prin asimilarea progresului tehnologic.

III. Priorități:

Principalul obiectiv al programului este consolidarea coeziunii și asigurarea unei dezvoltări echilibrate la nivelul teritoriului printr-o serie de **obiective specifice regionale (RSO)** corespunzătoare celor 5 obiective stabilite de Comisia Europeană pentru perioada 2021-2027. Programul Operațional Regional Sud Est 2021-2027 transpune cele 5 obiective de politică europeană și cuprinde 7 Axe prioritare, 13 obiective specifice, acțiuni orientative și acțiuni indicative.

Obiectivele specifice au fost stabilite în conformitate cu articolul 3 „Obiective specifice ale FEDR și ale Fondului de coeziune” din Regulamentul (UE) 2021/1058 al Parlamentului European și al Consiliului din 24 iunie 2021 *privind Fondul european de dezvoltare regională și Fondul de coeziune*.

Axa prioritară 1 - O regiune competitivă prin inovare, digitalizare, întreprinderi dinamice și SMART CITY

OBIECTIV SPECIFIC RSO 1.1 Dezvoltarea și creșterea capacităților de cercetare și inovare și adoptarea tehnologiilor avansate, ce promovează următoarele acțiuni indicative:

Acțiunea 1.1 Susținerea activităților de cercetare și inovare, cu următoarele acțiuni orientative:

- proiecte de tip ”proof of concept” (dotarea cu active corporale și necorporale);
Proiecte de cercetare și transpunerea rezultatelor cercetării în piață:
 - activități de cercetare aplicată, dezvoltare tehnologică și dezvoltare experimentală (de ex. construire și testare prototipuri, serie 0, realizare și operare planuri pilot, activități necesare producției experimentale și testării, etc.);

- activități de inovare (obținerea și validarea proprietății industriale, standardizarea produselor/ serviciilor/ proceselor, consultanță pentru inovare sau servicii de sprijinire a inovării, dezvoltare platforme comune pentru knowledge share etc.);
- activități de introducere în producție;
- activități de investiții în infrastructura necesară implementării proiectului (reabilitare/ modernizare, după caz construcție/extindere);
- dotarea cu active corporale și necorporale;
- achiziția de servicii;
- activități necesare pentru parcurgerea și implementarea procesului de certificare a produselor, serviciilor sau diferitelor procese specifice;
- sprijinirea parteneriatelor și proiectelor de cooperare interregionale și internaționale.

Proiecte de inovare în firme:

- activități de investiții în infrastructura necesară implementării proiectului (reabilitare/ modernizare, după caz construcție/extindere);
- dotarea cu active corporale și necorporale;
- activități de inovare (obținerea și validarea proprietății industriale, standardizarea produselor/ serviciilor/ proceselor, consultanță pentru inovare sau servicii de sprijinire a inovării, etc.);
- activități de introducere în producție;
- activități necesare pentru parcurgerea și implementarea procesului de certificare a produselor, serviciilor sau diferitelor procese specifice.

Acțiunea 1.2 Sprijinirea transferului tehnologic pentru creșterea gradului de inovare a întreprinderilor, ce promovează următoarele acțiuni orientative:

- crearea și dezvoltarea EITT, inclusiv PST prin construcție, modernizare, extindere;
- dotarea cu active corporale și necorporale a acestora.

OBIECTIV SPECIFIC RSO1.2 - Valorificarea avantajelor digitalizării, în beneficiul cetățenilor, al companiilor, al organizațiilor de cercetare și al autorităților publice, ce promovează următoarele acțiuni indicative

Acțiunea 1.3 Creșterea gradului de digitalizare în IMM-uri, ce promovează următoarele acțiuni orientative:

- dotare cu active corporale și necorporale în vederea creșterii gradului de digitalizare, cu excepția lucrărilor de construcții;
- audit în domeniul securității cibernetice și protecției datelor;
- dezvoltarea, utilizarea și implementarea de tehnologii lingvistice bazate pe inteligență artificială (traducere automată, tehnologii vocale, chat-boți, instrumente de analiză a textului, sinteza vorbirii, etc.);
- activități de specializare și modernizare digitală, transfer de cunoștințe;
- promovarea produselor și serviciilor, realizarea de site-uri pentru prezentarea activității și a produselor sau serviciilor pentru promovare, inclusiv instrumente de vânzare on-line, facilitarea comerțului și inovații specifice;
- activități de creștere a prezenței online.

Acțiunea 1.4 Susținerea adoptării de soluții de tip SMART CITY la nivelul regiunii prin digitalizarea serviciilor publice într-un cadru integrat la nivel local și regional, ce promovează următoarele acțiuni orientative:

- dezvoltarea, testarea și implementarea de servicii și aplicații digitale noi oferite de instituțiile publice în beneficiul cetățenilor și agenților economici (realizate într-un cadru integrat la nivel local și regional);
- investiții în digitalizare pentru dezvoltarea Smart City în cele 6 domenii majore de dezvoltare (conform Comisiei Europene): Smart People, Smart Environment, Smart Economy, Smart Governance, Smart Mobility și Smart Living;
- dezvoltarea, utilizarea și implementarea de tehnologii lingvistice bazate pe inteligență artificială (traducere automată, tehnologii vocale, chat-boți, instrumente de analiză a textului, sinteza vorbirii, etc.) sprijin pentru întărirea capacității administrative de a utiliza

și gestiona soluții de tip „smart city”, de a elabora și monitoriza strategii investiționale pentru „smart city”, inclusiv de a elabora/dezvolta proiecte care utilizează tehnologii „smart”.

OBIECTIV SPECIFIC RSO 1.3 Intensificarea creșterii durabile și a competitivității IMM-urilor și crearea de locuri de muncă în IMM-uri, inclusiv prin investiții productive, ce promovează următoarele acțiuni indicative

Acțiunea 1.5 Sprijinirea companiilor prin intermediul infrastructurilor suport de afaceri, ce promovează următoarele acțiuni orientative:

- crearea parcurilor industriale, inclusiv dotarea acestora cu utilități și active corporale și necorporale necesare prestării serviciilor oferite firmelor;
- dezvoltarea serviciilor aferente;
- sprijin financiar acordat pentru dezvoltarea și susținerea activității firmelor incubate;
- sprijin financiar acordat pentru dezvoltarea și susținerea activității firmelor rezidente din parcul industrial.

Acțiunea 1.6 Stimularea activităților inovatoare și creșterea competitivității IMM-urilor, ce promovează următoarele acțiuni orientative:

Operațiunea A (creșterea competitivității IMM-urilor):

- construcția/ modernizarea și extinderea spațiului de producție/servicii ale IMM-urilor;
- dotare cu active corporale și necorporale;
- activități soft (ex: practici de management, procese de producție, utilizarea IT, competențe și abilități la locul de muncă, etc);
- activități privind economia circulară;
- soluții pentru recuperarea și reutilizarea materiilor prime, materialelor și produselor prin reintroducerea în procesul principal de fabricație sau prin crearea de noi produse/servicii, pentru dezvoltarea de noi activități economice necesare integrării în lanțurile valorice;
- simbioză industrială;
- promovarea amprentei de mediu a produsului/organizarea studiilor privind amprenta de carbon;
- sprijinirea designului produsului pentru durabilitate, reparabilitate, reutilizare, upgradabilitate și reciclare;
- activități de marketing și internaționalizare;

Operațiunea B (Clustere):

- susținerea clusterelor pentru creșterea competitivității prin sprijinirea inovării IMM-urilor și a integrării acestora în lanțuri de valoare la nivel global prin networking, dezvoltarea clusterului, conectarea la platforme, colaborare, etc.;
- sprijin nefinanciar acordat de clustere către întreprinderi (ex: consultanță, diseminare de informații, sprijin pentru accesarea a noi piețe, consolidarea poziției deținute pe piețele actuale, sprijinirea firmelor în vederea obținerii certificării privind diverse sisteme de management, etc.).

OBIECTIV SPECIFIC RSO 1.4 Dezvoltarea competențelor pentru specializare inteligentă, tranziție industrială și antreprenoriat

Acțiunea 1.7 Dezvoltarea competențelor pentru specializare inteligentă și antreprenoriat, ce promovează următoarele acțiuni orientative:

- dezvoltarea și formarea de competențe cheie pentru specializare inteligentă la nivelul entităților implicate în procesul de descoperire antreprenorială, cu precădere pentru IMM-uri pe teme cum ar fi managementul inovării, antreprenoriat, tranziție industrială, transfer tehnologic, tehnologiile avansate, proprietate intelectuală, etc., (inclusiv maparea nevoilor de formare, dezvoltarea programului de formare, implementarea, evaluarea și diseminarea rezultatelor);
- achiziționarea de servicii de transfer tehnologic specifice, inclusiv formarea de competențe

în rândul angajaților EITT acreditate, pentru livrarea și promovarea unor servicii de calitate, cooperarea cu mediul antreprenorial, pentru a crește viabilitatea comercială și relevanța pe piață a proiectelor lor de cercetare, precum și capacitatea lor de a participa la procese de inovare interactive și deschise și pentru rețelizare națională și internațională în domeniile de specializare inteligentă.

Prioritatea 2 - O regiune cu localități prietenoase cu mediul și mai rezilientă la riscuri

OBIECTIV SPECIFIC RSO2.1 Promovarea eficienței energetice și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră, ce promovează următoarele acțiuni indicative:

Acțiunea 2.1 Îmbunătățirea eficienței energetice a clădirilor publice (inclusiv a celor cu statut de monument istoric) și a clădirilor rezidențiale, ce promovează următoarele acțiuni orientative:

- îmbunătățirea eficienței energetice prin reabilitarea termică a elementelor de construcție;
- instalarea unor sisteme alternative de producere a energiei din surse regenerabile (ex.: panouri solare, pompe de căldură);
- reabilitarea și/sau modernizarea sistemelor electrice/de iluminat;
- sisteme de management energetic integrat al clădirilor (BMS) în vederea monitorizării și menținerii indicatorilor privind consumurile și emisiile;
- audit energetic ex/post intervenție;
- consolidarea capacității administrative a autorității de management și beneficiarilor în domeniul eficienței energetice, campanii de informare, educație și constientizare etc.

OBIECTIV SPECIFIC RSO2.4 Promovarea adaptării la schimbările climatice, a prevenirii riscurilor de dezastre și a rezilienței, ținând seama de abordările ecosistemice, ce promovează următoarele acțiuni indicative:

Acțiunea 2.2 Consolidarea clădirilor publice vulnerabile aflate în risc seismic, ce promovează următoarele acțiuni orientative:

- evaluarea structurală a clădirii pentru a determina nivelul său de vulnerabilitate seismică;
- consolidare structurală, conform expertizelor tehnice și ținând cont de viabilitatea economică a soluțiilor propuse;
- alte activități conexe care contribuie la realizarea obiectivelor proiectului și/sau care includ lucrări de intervenție aferente investiției de bază.

Acțiunea 2.3. Dezvoltarea de perdele forestiere de-a lungul drumurilor județene, vizează următoarele acțiuni indicative:

- elaborarea documentațiilor tehnice;
- achiziții de teren;
- lucrări de înființare a plantației;
- întreținerea plantațiilor pe o perioadă de maximum 6 ani, conform proiectului tehnic de împădurire.

OBIECTIV SPECIFIC RSO 2.7 Intensificarea acțiunilor de protecție și conservare a naturii, a biodiversității și a infrastructurii verzi, inclusiv în zonele urbane, precum și reducerea tuturor formelor de poluare

Acțiunea 2.4. Susținerea investițiilor pentru dezvoltarea infrastructurii verzi în zonele urbane, inclusiv prin valorificarea terenurilor publice neutilizate, ce promovează următoarele acțiuni:

- crearea/ extinderea/ modernizarea de spații verzi din intravilanul localităților urbane - investiții atât asupra spațiilor verzi existente, cât și asupra unor terenuri dezafectate/abandonate/degradate care sunt propuse a fi transformate în spații verzi definite de legislația națională;
- crearea/ extinderea/ modernizarea spațiilor verzi publice urbane cu acces nelimitat (parcuri, grădini, scuaruri publice etc.);

- plantarea de arbori și reabilitarea fondului vegetal, prin completarea și înlocuirea de arbori, crearea de aliniamente plantate;
- realizarea, extinderea și modernizarea de parcuri/păduri urbane/păduri-parc și a parcurilor dendrologice;
- amenajarea zonelor verzi din cadrul grădinilor botanice;
- spații verzi pentru protecția lacurilor și cursurilor de apă (zona de maluri și zona de deasupra malurilor);
- lucrări verzi, acoperișuri verzi, pereți verzi, terase/balcoane cu grădini și spații verzi etc.;
- susținerea capacității administrative a AM-ului, a beneficiarilor și autorităților publice locale, în etapa de programare și implementare a proiectelor.

Acțiunea 2.5 Susținerea investițiilor pentru dezvoltarea infrastructurii verzi în siturile Natura 2000, ce promovează următoarele acțiuni:

- refacerea sistemelor ecologice și a habitatelor naturale prin lucrări de decolmatare și reconstrucție ecologică;
- intervenții fizice în vederea refacerii circulației naturale a apei și a zonelor cu habitate importante;
- reîmpădurirea/renaturarea suprafețelor în care vegetația naturală, inclusiv cea forestieră este degradată;
- perdele forestiere de protecție a brațelor și canalelor Deltei Dunării;
- marcarea și semnalizarea zonelor strict protejate și a zonelor tampon și implementarea unui sistem de monitorizare și informare.

Prioritatea 3. O regiune cu emisii de carbon reduse

OBIECTIV SPECIFIC RSO 2.8 Promovarea mobilității urbane multimodale sustenabile, ca parte a tranziției către o economie cu zero emisii de dioxid de carbon, ce promovează următoarele acțiuni indicative:

Acțiunea 3.1 Reducerea emisiilor de carbon în municipiile reședință de județ și zona lor funcțională prin investiții pentru dezvoltarea infrastructurii urbane curate (infrastructuri de transport, ciclism, material rulant, combustibili alternativi, culoare de mobilitate), bazate pe planurile de mobilitate urbană durabilă, ce promovează următoarele acțiuni orientative:

- modernizarea/dezvoltarea/extinderea sistemelor de transport public, inclusiv prin investiții în material rulant, mijloace de transport și infrastructura necesară acestora, inclusiv depouri, stații de autobuz/tramvai/troleibuz, stații intermodale pentru transportul public, soluții de tip park & ride;
- dezvoltarea de infrastructuri pentru combustibili alternativi;
- dezvoltarea sistemelor de management a mobilității urbane (management trafic, aplicații trafic, e-ticketing etc.);
- modernizarea/dezvoltarea/extinderea infrastructurii pentru deplasări nemotorizate: dezvoltarea, extinderea infrastructurii pentru mersul cu bicicleta, amenajarea de zone pietonale, zone semi-pietonale, introducerea de sisteme de bike-sharing, sisteme de monitorizare etc.;
- dezvoltarea coridoarelor de mobilitate urbană durabilă (prin dezvoltarea unor trasee dedicate cu prioritate transportului public de călători, inclusiv a benzilor dedicate transportului în comun, a liniilor de tramvai - acolo unde este cazul, reconfigurarea fluxurilor de circulație prin stabilirea de senzori unici, reconfigurarea spațiilor prin includerea infrastructurii pentru deplasări nemotorizate - piste de bicicliști, zone pietonale care să asigure legătura între stațiile de transport în comun sau accesul pietonilor la coridorul de mobilitate, toate acestea în conformitatea cu soluțiile identificate și validate în cadrul Planurilor de Mobilitate Urbană Durabilă aprobate la nivelul fiecărei autorități publice locale / zone metropolitane).

Prioritatea 4 - O regiune accesibilă

OBIECTIV SPECIFIC RSO 3.2 Dezvoltarea și creșterea unei mobilități naționale, regionale și locale sustenabile, reziliente la schimbările climatice, inteligente și intermodale, inclusiv îmbunătățirea accesului la TEN-T și a mobilității transfrontaliere, ce promovează următoarele acțiuni indicative:

Acțiunea 4.1 Investiții destinate reabilitării și modernizării infrastructurii rutiere de importanță regională pentru asigurarea conectivității la rețeaua TEN-T și creșterea siguranței traficului, ce promovează următoarele acțiuni orientative:

- modernizarea și reabilitarea (pentru îmbunătățirea parametrilor relevanți- creșterea vitezei, siguranței rutiere, portanței etc.) rețelei de drumuri județene (DJ) care asigură conectivitatea directă (DJ sau trasee compuse din mai multe DJ legate direct) sau indirectă (DJ/trasee legate de rețea prin intermediul unui drum național modernizat) cu rețeaua TEN-T, inclusiv pentru eliminarea traficului greu din zone urbane;
- construirea/modernizarea/reabilitarea sensurilor giratorii, pasarelelor pietonale, podurilor, a pasajelor rutiere precum și a stațiilor pentru transport public pe traseul DJ;
- construirea lucrărilor noi de artă ca parte a DJ, în funcție de soluțiile tehnice propuse;
- realizarea de investiții destinate siguranței rutiere pentru participanții la trafic vulnerabili (pietoni, bicicliști, utilizatori de motociclete), în conformitate cu Auditul de siguranță rutieră;
- realizarea de investiții destinate siguranței rutiere pentru participanții la trafic pe traseul DJ, în conformitate cu Auditul de siguranță rutieră;
- realizarea de investiții suplimentare pentru protecția drumului față de efectele generate de condiții meteorologice extreme - inundații, viscol etc.

Acțiunea 4.2 Investiții destinate sistemului de transport public adaptat nevoilor, cerințelor actuale ale mediului și siguranței pasagerilor, coroborate cu infrastructura de acostare din arealul ITI Delta Dunării;

- achiziționarea de nave performante energetic, destinate transportului public de pasageri, care satisface cerințele actuale ale mediului și siguranța pasagerilor;
- construirea/modernizarea/reabilitarea facilităților de acostare a navelor de transport pasageri, ambarcațiuni de agrement, sistemele de ancorare și îmbarcare/debarcare a pasagerilor situate pe rețeaua TEN-T navală.

Prioritatea 5 - O regiune educată

OBIECTIV SPECIFIC RSO4.2 Îmbunătățirea accesului egal la servicii de calitate și incluzive în educație, formare și învățarea pe tot parcursul vieții prin dezvoltarea infrastructurii accesibile, inclusiv prin promovarea rezilienței pentru educația și formarea la distanță și on-line, ce promovează următoarele acțiuni indicative:

Acțiunea 5.1 Dezvoltarea infrastructurii educaționale la nivelul învățământului preșcolar, ce promovează următoarele acțiuni orientative:

- intervenții în construirea, extinderea, modernizarea și dotarea infrastructurii educaționale pentru nivelul preșcolar, din mediul urban și rural, inclusiv în teritoriul ITI Delta Dunării;

Acțiunea 5.2 Dezvoltarea infrastructurii educaționale la nivelul învățământului primar, secundar, inclusiv învățământ incluziv, ce promovează următoarele acțiuni orientative:

- intervenții în construirea, extinderea, modernizarea și dotarea unităților de învățământ primar și secundar, terenuri de sport, din mediul urban și rural, inclusiv în teritoriul ITI Delta Dunării;
- facilități pentru asigurarea condițiilor de accesibilitate și incluziune pentru elevii cu nevoi speciale care pot fi integrați în învățământul de masă;
- intervenții în extinderea, modernizarea și dotarea unităților de învățământ, pentru elevii din învățământul incluziv care nu pot fi integrați în învățământul de masă (Centre de educație incluzivă).

Acțiunea 5.3 Dezvoltarea infrastructurii educaționale în învățământul profesional și tehnic ce promovează următoarele acțiuni orientative:

- intervenții în construcția, extinderea, modernizarea infrastructurii învățământului profesional și tehnic, inclusiv în sistem dual (cu excepția liceelor cu profil agricol), dotarea atelierelor de practică (altele decât cele finanțate din PNRR), terenuri de sport din mediul urban și rural, inclusiv în teritoriul ITI Delta Dunării.

Acțiunea 5.4 Dezvoltarea infrastructurii educaționale în învățământul universitar, ce promovează următoarele acțiuni orientative:

- intervenții în construcția, extinderea, modernizarea și dotarea infrastructurii educaționale universitare de stat, în special prin investiții în dotarea laboratoarelor de specialitate.

OBIECTIV SPECIFIC RSO 4. Creșterea rolului culturii și al turismului durabil în dezvoltarea economică, incluziunea socială și inovarea socială, ce promovează următoarele acțiuni indicative:

Acțiunea 5.5 Dezvoltarea taberelor școlare/centrelor de agrement pentru copii și tineri, ce promovează următoarele acțiuni orientative:

- Modernizarea, reabilitarea și dotarea taberelor școlare/centre de agrement.

Prioritatea 6 - O regiune atractivă

Obiectiv specific RSO5.1 Promovarea dezvoltării integrate și incluzive în domeniul social, economic și al mediului, precum și a culturii, a patrimoniului natural, a turismului durabil și a securității în zonele urbane, ce promovează următoarele acțiuni indicative:

Acțiunea 6.1 - Dezvoltare integrată în zonele urbane prin regenerare urbană, conservarea patrimoniului și dezvoltarea turismului, ce promovează următoarele acțiuni orientative:

- îmbunătățirea infrastructurii de turism, în special în zonele cu potențial turistic valoros; pot fi finanțate proiecte inovative de diversificare a serviciilor și activităților oferite turiștilor cu scopul creșterii accesibilității obiectivelor turistice;
- dezvoltarea și punerea în valoare a stațiunilor turistice urbane, balneare și balneoclimaterice prin dezvoltarea infrastructurii turistice specifice, dezvoltarea și modernizarea infrastructurii de utilitate publică aferentă;
- conservarea, protecția, restaurarea și valorificarea durabilă a patrimoniului cultural și istoric, dezvoltarea serviciilor aferente (ex. restaurarea, consolidarea, etc. și dotarea monumentelor istorice și a patrimoniului cultural; construire/ modernizare / reabilitare / extindere / dotare clădiri cu funcții culturale etc.);
- regenerarea urbană și securitatea spațiilor publice - activități de reabilitare integrată a spațiilor publice urbane (inclusiv infrastructura tehnico-edilitară aferentă) în zone precum: spații din interiorul ansamblurilor de locuințe, zone de faaleză, maluri, zone istorice, zone și cartiere rezidențiale localizate inclusiv în afara zonelor centrale, locuri de joacă pentru copii, scuaruri, piețe, alei pietonale, zone pietonale și semi-pietonale în afara zonelor centrale, piste de biciclete, mobilier urban, digitalizare smart, etc.

OBIECTIV SPECIFIC RSO 5.2 Promovarea dezvoltării locale integrate și incluzive în domeniul social, economic și al mediului, precum și a culturii, a patrimoniului natural, a turismului durabil și a securității în alte zone decât cele urbane, ce promovează următoarele acțiuni indicative:

Acțiunea 6.2 Valorificarea potențialului turistic și conservarea patrimoniului în zone non - urbane, ce promovează următoarele acțiuni orientative:

- îmbunătățirea infrastructurii de turism, în special în zonele non-urbane care dispun de un potențial turistic valoros, inclusiv proiecte inovative, de diversificare a serviciilor și activităților oferite turiștilor, în scopul creșterii accesibilității obiectivelor turistice;
- dezvoltare și punere în valoare a stațiunilor turistice, balneare și balneoclimaterice din zonele non-urbane, prin dezvoltarea infrastructurii turistice specifice, precum și dezvoltarea și modernizarea infrastructurii de utilitate publică aferentă;
- conservarea, protecția, restaurarea și valorificarea durabilă a patrimoniului cultural, natural și istoric și dezvoltarea serviciilor aferente (ex. restaurarea, consolidarea, protecția, conservarea, extinderea și dotarea monumentelor istorice și a patrimoniului cultural; modernizarea / reabilitarea / extinderea / dotarea clădirilor cu funcții culturale, biblioteci, muzee, teatre); se are în vedere promovarea inițiativelor pentru conservarea/integrarea în specificul local, revitalizarea și promovarea activelor turistice tradiționale;
- susținerea capacității administrative a AM-ului, a beneficiarilor și autorităților publice locale, în etapa de programare și implementare a proiectelor/strategiilor.

Prioritatea 7- Asistență tehnică

Activități orientative:

- sprijinirea AM POR SE pentru implementarea diferitelor etape ale POR SE 2021- 2027 (pregătire, selecție, verificare și monitorizare, evaluare, control și audit etc.) prin finanțarea costurilor de personal, a cheltuielilor cu deplasarea personalului implicat în managementul POR SE și a cheltuielilor administrative;
- asigurarea bazei materiale necesare implementării POR SE (echipamente, mobilier, materiale consumabile și obiecte de inventar, alte active corporale, achiziționarea și dezvoltarea programelor informatice necesare derulării activității specifice implementării POR SE, etc.);
- asigurarea de echipamente, software și servicii de asistență pentru facilitarea schimbului electronic de date cu CE;
- sprijinirea pregătirii/implementării/monitorizării POR SE, PDR SE, RIS3 SE, inclusiv pregătirea următoarei perioade de programare;
- asigurarea funcționării ADR SE în calitate de OI pentru POR 2014-2020 (cheltuieli aferente monitorizării durabilității proiectelor și închiderii programului);
- asigurarea serviciilor necesare sistemului de management și control: servicii de arhivare a documentelor specifice, servicii sisteme informatice și programe web, reparații/service/întreținere autoturisme și echipamente, etc.;
- asigurarea de: servicii de evaluare a programului, servicii de evaluare tehnică și financiară a proiectelor, elaborarea de studii, analize, rapoarte specifice, servicii de consultanță și expertiză;
- servicii de instruire a personalului din cadrul AM POR și a serviciilor suport;
- organizarea de instruirii/evenimente de formare (conferințe, mese rotunde, seminarii, ateliere, etc.) specifice domeniilor finanțate în cadrul POR SE, în scopul îmbunătățirii cunoștințelor/competențelor beneficiarilor/potențialilor beneficiari;
- sprijinirea organizatorică și logistică a CM POR SE și a altor comitete/grupuri de lucru implicate în cadrul partenerial de implementare a POR SE, inclusiv structurile de guvernare RIS3;
- sprijinirea implementării activităților de informare și comunicare POR SE;
- acordarea de sprijin pentru potențialii beneficiari și pentru beneficiari, prin structurile de help-desk.

IV. Avizul se emite cu următoarele măsuri și condiții:

IV.1 Măsuri:

Măsurile pentru prevenirea, reducerea și compensarea posibilelor efecte negative asupra mediului care pot fi generate de implementarea Programului Operațional Regional pentru Regiunea Nord Est 2021-2027 sunt măsuri generale și măsuri specifice:

a. Măsuri generale

- Parcurgerea procedurii de emitere a acordului de mediu, conform prevederilor Legii nr. 292/2018 *privind evaluarea impactului anumitor proiecte publice și private asupra mediului* pentru posibile proiecte individuale propuse spre finanțare prin POR;
- Evitarea amplasării proiectelor în interiorul sau imediata vecinătate a ariilor naturale protejate; în cazul în care acest fapt nu poate fi evitat, stabilirea măsurilor corespunzătoare conform planurilor de management ale ariilor protejate sau prin aplicarea măsurilor de evitare, reducere, compensare a efectelor semnificative asupra mediului stabilite în cadrul procedurii de reglementare;
- Etapizarea lucrărilor de construcție a proiectelor din aceeași zonă de amplasament sau a celor amplasate în zone adiacente și corelarea măsurilor de prevenire, reducere, compensare (dacă este cazul) cu cele stabilite în urma evaluărilor pentru alte strategii, planuri și programe;
- Luarea în considerare a tuturor aspectelor care privesc etapa de construcție în cadrul evaluării privind impactul asupra mediului pornind de la amplasarea organizării de șantier, construcția de

drumuri tehnologice, optimizarea distanțelor de transport a materialelor necesare proiectului, asigurarea utilităților până la zonele în care urmează să se facă pregătirea terenului pentru construcții (defrișări dacă sunt absolut necesare pentru realizarea proiectului, excavări, terasamente), carierele și/sau balastierele pentru obținerea materiilor prime, etc.;

- Alegerea amplasamentelor pentru proiecte astfel încât impactul asupra zonelor cu vizibilitate deosebită dinspre zonele recreaționale, turistice, rezidențiale să fie minim.

b. Măsuri specifice

- Respectarea planurilor de gestionare/menținere a calității aerului în zonele urbane care intră sub incidența Ordinului MMAP nr. 2202/11.12.2020 privind aprobarea listelor cu unități administrativ-teritoriale întocmite în urma încadrării în regimuri de gestionare a calității aerului din zonele și aglomerările prevăzute în anexa 2 la Legea nr. 104/2011 privind calitatea aerului înconjurător, cu modificările și completările ulterioare;
- Adaptarea soluțiilor de proiectare cu considerarea aspectelor privind schimbările climatice;
- Evitarea zonelor sensibile din punctul de vedere al calității aerului (zone urbane aglomerate, zone cu depășiri frecvente a indicatorilor de calitate a aerului), atunci când se face localizarea proiectelor care implică emisii ridicate de poluanți atmosferici, în timpul construcției sau în etapa de funcționare;
- Pentru proiectele susceptibile de a avea un impact negativ asupra ariilor naturale protejate (amplasate în zona sau în vecinătatea ariilor naturale protejate), este obligatorie implementarea măsurilor de protecție/reducere a efectelor potențial negative asupra obiectivelor de conservare pentru care au fost desemnate ariile naturale protejate, rezultate din derularea procedurii de evaluare adecvată;
- Stabilirea traseelor noi de drumuri județene și variante noi ocolitoare astfel încât să se evite zonele cu densitate crescută a populației, ariile naturale protejate, zonele împădurite, zonele cu valoare peisagistică deosebită, monumentele istorice, etc.;
- Evitarea implementării proiectelor care pot duce la alterarea stării chimice a corpurilor de apă și a potențialului/stării ecologice a acestora, în faza de construire sau etapa de funcționare;
- Luarea în calcul a proiectelor existente, în curs de realizare sau incluse în unele planuri sau programe în evaluarea folosințelor de apă din aval de zona de implementare a proiectului (ex. surse de apă potabilă, surse de apă industrială, irigații);
- Alegerea amplasamentelor viitoarelor proiecte în afara zonelor expuse la inundații iar dacă acest fapt nu poate fi evitat, proiectul va include obligatoriu măsuri necesare de protecție împotriva inundațiilor;
- Efectuarea lucrărilor de construcție în afara sezonului de reproducere a speciilor protejate identificate în zona lucrărilor;
- Crearea de oportunități pentru migrare și asigurarea de coridoare biologice/pasaje pentru deplasarea faunei;
- Analiza oportunității de schimbare a categoriilor de folosință a terenurilor pentru implementarea unor proiecte astfel încât să nu fie afectate activitățile desfășurate în zonă;
- Identificarea celor mai bune soluții pentru limitarea suprafețelor de teren ocupate temporar (pe durata construcției);
- Execuția manuală a lucrărilor în zonele sau în perioadele în care speciile de faună prezintă vulnerabilitate;
- Diminuarea surselor de poluare în zonele rezidențiale din vecinătatea viitoarelor obiective care ar genera un potențial disconfort asupra populației și implementarea unor programe de monitorizare a calității aerului, calității apei și zgomotului în cadrul proiectelor care pot provoca disconfort și risc pentru populație, atât în timpul construcției cât și pe durata operării;
- Reducerea riscurilor pentru sănătatea lucrătorilor prin măsuri tehnice (utilizarea unor utilaje/echipamente noi, eficiente și fiabile) și măsuri organizatorice;

- Evitarea interferențelor cu diverse infrastructuri prin coordonarea proiectelor din aceeași zonă de amplasament;
- Includerea la nivel de proiect a unor măsuri de reziliență la fenomenele meteo extreme;
- Elaborarea și punerea în aplicare a unor planuri de management al traficului în cazul lucrărilor pentru infrastructuri, pe toată durata lucrărilor de construcție;
- Stabilirea încă din faza de proiect a responsabilităților privind întreținerea corespunzătoare a infrastructurii de transport și a dotărilor aferente în timpul exploatării;
- Promovarea unor tehnologii și materiale pentru infrastructura rutieră rezistente la fluctuațiile de temperatură și la acțiunea torenților;
- Includerea la nivel de proiect a facilităților pentru prevenirea inundațiilor: podețuri, rigole și canale;
- Realizarea investițiilor în infrastructura de turism și patrimoniu cultural prin lucrări cu impact minim asupra mediului și populației;
- Corelarea activităților întreprinse în cadrul POR cu măsurile cuprinse în strategiile și planurile privind schimbările climatice, calitatea aerului, calitatea apei (planurile de management ale bazinelor hidrografice), managementul deșeurilor și al planurilor de management ale ariilor naturale protejate;
- Dezvoltarea infrastructurii CDI, modernizarea sau realizarea de noi obiective turistice, de agrement și de învățământ, se vor realiza cu asigurarea sistemelor corespunzătoare de colectare și epurare a apelor uzate și cu asigurarea parametrilor de calitate pentru evacuarea acestora în emisari, cu respectarea valorilor maxime admise pentru indicatorii prevăzuți de legislația în vigoare;
- Realizarea infrastructurii CDI și a celei de turism se va face cu respectarea distanțelor de protecție sanitară prevăzute de reglementările în vigoare și a prevederilor Regulamentului general de urbanism în ceea ce privește regimul de construire (POT, CUT, zonare funcțională), cu maximizarea spațiilor verzi și amenajarea acestora cu specii autohtone;
- Realizarea investițiilor de tipul CDI, fără efecte negative asupra obiectivelor de mediu stabilite pentru corpurile de apă de suprafață și subterană prin planurile de management bazinale;
- Amplasarea de noi obiective trebuie să aibă în vedere eventuale expuneri la riscuri de inundații sau situații de accidente antropice;
- Suspendarea temporară a activităților dacă se constată prezența unor aglomerări de amfibieni și reptile, cuiburi de păsări, maternități de lilieci sau altele asemenea care presupun afectarea zonelor de cuibărit și adăpost, risc de mortalitate asupra indivizilor și în general manifestarea impactului negativ;
- Utilizarea speciilor indigene specifice etajului nemoral pe care sunt propuse lucrările pentru toate proiectele care presupun plantări de arbori sau alte specii ierboase, utilizându-se pepinierele din proximitatea amplasamentelor proiectelor;
- Proiectele care produc alterarea condițiilor de sol vor implementa obligatoriu măsuri de eliminare/prevenire a instalării speciilor invazive;
- Implementarea unor soluții viabile de asigurare a conectivității longitudinale (scări de pești, rampe pentru traversarea peștilor, pasaje de pești) pentru proiectele care presupun reabilitarea structurilor transversale de pe cursul de apă;
- Realizarea proiectelor care presupun construcții sau activități în interiorul sau în proximitatea siturilor Natura 2000 fără să producă impact negativ semnificativ;
- Realizarea viitoarelor investiții într-un regim de construire care să nu producă efecte negative semnificative asupra biodiversității, nici în etapa de realizare a lucrărilor, nici în cea de funcționare a investițiilor;
- Amenajarea spațiilor verzi în cadrul suprafețelor cu infrastructură de turism se va face cu specii autohtone.

IV.2. Condiții

- Respectarea prevederilor planurilor de management și ale regulamentelor ariilor naturale protejate aprobate.
- În rezervațiile naturale nu sunt permise activități de utilizare a resurselor naturale. Excepție fac acele intervenții care au drept scop protejarea, promovarea și asigurarea continuității existenței obiectivelor care au fost constituite, precum și unele activități de valorificare durabilă a anumitor resurse naturale.
- Pentru fiecare proiect/plan/activitate care va fi finanțat prin POR Sud Est 2021-2027 și care se va desfășura în interiorul sau în vecinătatea ariilor naturale protejate, **titularii au obligația de a obține avizul Administratorului Ariei Naturale Protejate.**
- Pentru fiecare proiect/plan/activitate care va fi finanțat prin POR Sud Est 2021-2027 și care se va desfășura în interiorul sau în vecinătatea ariilor naturale protejate administrate de către ANANP, titularii au obligația de a obține avizul ANANP de la Serviciul Teritorial al Județului de care aparține.
- Pentru fiecare proiect/plan/activitate care va fi finanțat prin POR Sud- Est 2021-2027 se va verifica amplasamentul în raport cu limitele ariilor naturale protejate, conform datelor publicate pe pagina web a Ministerului Mediului, Apelor și Pădurilor, la adresa <http://www.mmediu.ro/articol/date-gis/434>.

Respectarea condițiilor impuse prin avizele favorabile emise pentru program de către administratorii ariilor naturale protejate:

- Aviz nr. 92/08.07.2022 emis de Agenția Națională pentru Arii Naturale Protejate;
- Aviz nr. 165/10.06.2022 emis de Administrația Rezervației Biosferei Delta Dunării;
- Aviz nr. 41/12.07.2022 emis de Administrația Parcului Natural Munții Măcinului;
- Aviz nr. 170/07.07.2022 emis de Administrația Parcului Natural Balta Mică a Brăilei;
- Aviz nr. 17/05.07.2022 emis de Administrația Parcului Natural Putna - Vrancea.

Corelarea acțiunilor întreprinse în cadrul POR cu măsurile cuprinse în strategiile și planurile privind schimbările climatice, calitatea aerului, calitatea apei (planurile de management al bazinelor hidrografice), managementul deșeurilor și al planurilor de management ale ariilor naturale protejate.

V. Monitorizarea implementării programului:

Pentru asigurarea monitorizării efectelor asupra mediului se stabilesc un set de indicatori de mediu (în corelare cu indicatorii naționali de monitorizare a mediului), iar prin criteriul de evaluare propus se cuantifică eficiența măsurilor de implementare a programului.

Aspecte de mediu	Obiective de mediu relevante pentru POR Sud-Est 2021-2027	Indicatori de monitorizare	Frecvența	Responsabil
Aer/ Schimbări climatice	OM.1 Îmbunătățirea calității aerului prin reducerea emisiilor generate de către activitățile industriale, agricole, etc.;	Număr de proiecte care vor contribui pozitiv la diminuarea emisiilor de poluanți în atmosferă (CO _x , NO _x , SO ₂ , particule în suspensie, metale grele, COV, HAP) rezultate în perioada de construcție și implementare a proiectelor propuse	Anuală	ADR Sud Est Titularii de proiect
	OM.2 Îmbunătățirea calității aerului în orașele/municipiile ale Programului;			
	OM.7 Scăderea emisiilor de gaze cu efect de seră generate din diferite domenii			

Aspecte de mediu	Obiective de mediu relevante pentru POR Sud-Est 2021-2027	Indicatori de monitorizare	Frecvența	Responsabil
	<p>de activitate pentru atingerea țintelor impuse de UE;</p> <p>OM.8 Adaptarea la schimbări climatice și prevenirea riscurilor naturale, promovând beneficiile ecosistemice și de anticipare a efectelor schimbărilor climatice și de luarea de măsuri adecvate pentru a preveni sau minimiza efectele;</p>	prin POR Sud-Est 2021-2027		
Apă (de suprafață și subterană)	<p>OM.3 Îmbunătățirea calității apelor prin reducerea emisiilor generate de către activitățile industriale, agricole, etc.;</p> <p>OM.4 Îmbunătățirea stării corpurilor de apă și nedeteriorarea stării corpurilor de apă (Directiva Cadru Apă);</p>	<p>Număr de proiecte care vor contribui la diminuarea poluării apelor de suprafață prin racordarea la sistemul de canalizare respectând valorile limită admise de legislația specifică privind concentrația poluanților (metale grele, CBO₅, CCO_{Cr}, produse petroliere etc.) în sistemul de canalizare sau în receptori naturali;</p> <p>Număr de proiecte care vor contribui la îmbunătățirea stării corpurilor de apă;</p> <p>Număr de proiecte care nu vor afecta starea corpurilor de apă;</p>	Anuală	ADR Sud Est; Titularii de proiect;

Aspecte de mediu	Obiective de mediu relevante pentru POR Sud-Est 2021-2027	Indicatori de monitorizare	Frecvența	Responsabil
Sol	<p>OM.5 Limitarea și reducerea poluării punctiforme a solului;</p> <p>OM.6 Menținerea stării ecologice a solului;</p>	<p>Număr de proiecte care vor contribui pozitiv la diminuarea emisii de poluanți în atmosferă (CO_x, NO_x, SO₂, particule în suspensie, metale grele, COV, HAP) rezultate în perioada de construcție/exploatare a proiectelor propuse prin POR SE 2021-2027;</p> <p>Numărul de poluări accidentale înregistrate și suprafețele afectate (ca urmare a proiectelor propuse prin POR SE 2021-2027), inclusiv cantitatea și tipul de substanțe care au determinat poluarea accidentală;</p>	Anuală	ADR Sud Est; Titularii de proiect;
Biodiversitate	<p>OM.10 Îmbunătățirea și menținerea statutului de conservare pentru habitate și specii de floră și faună de importanță comunitară;</p> <p>OM.11 Menținerea rețelei naționale de arii naturale protejate;</p>	Număr de proiecte care vor contribui la menținerea sau îmbunătățirea stării de conservare a speciilor și habitatelor din cadrul ariilor naturale protejate și din proximitatea acestora.	Anuală	ADR Sud Est; Titularii de proiect;
Peisaj	OM.12 Protecția și conservarea peisajului natural;	Numărul de proiecte care vor viza transformări de peisaj care ar putea să apară ca urmare a realizării proiectelor propuse prin POR SE 2021-2027 (suprafețe de teren ocupate permanent și temporar, număr clădiri dezafectate);	Anuală	ADR Sud Est; Titularii de proiect;
Aspecte culturale	<p>OM.13 Păstrarea și conservarea elementelor de patrimoniu cultural;</p> <p>OM.14 Păstrarea și conservarea tradițiilor și</p>	Număr de proiecte care vor viza numărul siturilor arheologice deschise pe diverse tronsoane ale investițiilor propuse	Anuală	ADR Sud Est; Titularii de proiect;

Aspecte de mediu	Obiective de mediu relevante pentru POR Sud-Est 2021-2027	Indicatori de monitorizare	Frecvența	Responsabil
	obiceiurilor locale prin turism durabil;	urmare descoperirii unor situri arheologice etc.;		
Conservarea resurselor naturale	OM.15 Reducerea exploatării resurselor epuizabile și facilitarea utilizării celor regenerabile;	Număr de proiecte care vor utiliza ca surse de energie și de transport combustibili alternativi;	Anuală	ADR Sud Est; Titularii de proiect;
Deșeuri	OM.16 Prevenirea generării deșeurilor și promovrea conceptului de "economie circulară", reducerea cantităților de deșeuri generate prin creșterea gradului de reciclare/valorificare în vederea reintroducerii în circuitul economic pentru toate tipurile de deșeuri, integrând soluțiile economiei circulare;	Număr de proiecte care vizează reducerea cantității de deșeuri generate, (tone/an) - propuse prin POR SE 2021-2027;	Anuală	ADR Sud Est; Titularii de proiect;
Populație și sănătatea umană/ Zgomot	OM.17 Diminuarea emisiilor de poluanți din mediul înconjurător, ce ar putea determina îmbunătățirea stării de sănătate a populației și implicit creșterea calității vieții; OM.18 Utilizarea de tehnologii curate (performante) care să genereze cât mai puține riscuri pentru personalul din unitățile cu diferite domenii de activitate; OM.9 Limitarea zgomotului generat de deferite activități, în special în zonele urbane;	Număr de proiecte care vor contribui pozitiv la diminuarea numărului persoanelor posibil a fi expuse la concentrații crescute ale poluanților în atmosferă din zona de implementare a proiectului finanțat prin POR SE 2021-2027; Număr de proiecte care vor contribui pozitiv la diminuarea numărului de boli profesionale și boli legate de profesie ce ar putea rezulta din implementarea proiectelor;	Anuală	ADR Sud Est; Titularii de proiect;
Transport	OM.19 Facilitarea infrastructurii pentru asigurarea transportului electric și cu vehicule nemotorizate;	Număr de proiecte care vor contribui la asigurarea unui transport durabil, electric și/sau nepoluant;	Anuală	ADR Sud Est; Titularii de proiect;
Eficiență energetică	OM.20 Îmbunătățirea eficienței energetice și utilizarea durabilă a resurselor.	Număr de proiecte care vor viza reabilitarea de unități publice;	Anuală	ADR Sud Est; Titularii de proiect;

Indicatorii stabiliți asigură monitorizarea modului în care sunt respectate:

- prevederile POR Sud Est;
- recomandările evaluării de mediu;
- prevederile POR Sud Est corelate cu recomandările evaluării de mediu.

Îndeplinirea măsurilor din programul de monitorizare în vederea identificării efectelor semnificative asupra mediului este responsabilitatea titularului programului, respectiv Agenției pentru Dezvoltare Regională Sud-Est, desemnată ca autoritate de management pentru Programul Operațional Regional Sud-Est 2021-2027, în conformitate cu prevederile OUG nr. 122/2020 privind unele măsuri pentru eficientizarea procesului decizional al fondurilor externe nerambursabile destinate dezvoltării regionale în România.

Agenției pentru Dezvoltare Regională Sud-Est are obligația să depună anual, până la sfârșitul primului trimestru al anului ulterior realizării monitorizării, rezultatele programului de monitorizare la Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor.

VI. Emiterea avizului de mediu s-a făcut având în vedere următoarele:

a) Modul în care considerațiile de mediu au fost integrate în program:

În cadrul procedurii de evaluare de mediu s-au stabilit obiectivele de mediu relevante pentru program, măsurile necesare pentru prevenirea, reducerea și compensarea efectelor negative asupra mediului generate de implementarea programului. Pentru a asigura monitorizarea efectelor negative asupra mediului a POR prin avizul de mediu s-a stabilit un set de indicatori de mediu.

b) Modul în care s-au luat în considerare opiniile exprimate de public și de autorități:

S-au realizat toate demersurile prevăzute de H.G. nr. 1076/2004 pentru consultarea autorităților, informarea și participarea publicului.

În cursul procedurii evaluării de mediu a POR Sud -Est au avut loc 3 reuniuni ale grupului de lucru care au contribuit la definitivarea proiectului de program și stabilirea domeniului evaluării de mediu.

Informarea și participarea publicului s-a asigurat prin anunțuri repetate în mass media, pe site-ul titularului și al APM Galați, despre :

- ✓ elaborarea primei variante a POR Sud- Est și solicitarea avizului de mediu;
- ✓ disponibilizarea proiectului de program, finalizarea RM și EA, locul și orarul consultărilor acestora, precum și faptul că publicul poate trimite comentarii și propuneri scrise la sediul APM Galați- autoritatea delegată pentru parcurgerea procedurii de mediu, în termen de 45 de zile calendaristice de la data publicării ultimului anunț;
- ✓ organizarea ședinței de dezbatere publică a ultimei variante de program, a raportului de mediu și a studiului de evaluare adecvată;
- ✓ Decizia de emitere a avizului de mediu nr. 1489/14.09.2022,

și s-a concretizat în:

- Anunțuri privind depunerea solicitării, publicate în edițiile din data de 05.06.2020 și din data de 08.06.2020 ale ziarului „Jurnalul”;
- Anunțuri privind organizarea dezbaterii publice au fost publicate în edițiile din data de 15-17.07.2022 și din data de 19.07.2022 ale ziarului „Adevărul”, afișate la sediile Consiliilor Județene Brăila, Buzău, Constanța, Galați, Tulcea, Vrancea și la următoarele locații:
 - Județul Brăila: sediul ADR SE, Brăila, str. Anghel Saligny, nr 24;
 - Județul Buzău: Biroul Județean Buzău al ADR SE, Buzău, Bulevardul Nicolae Bălcescu, nr 48, parter;
 - Județul Constanța: Biroul Județean Constanța al ADR SE, Constanța, str. Răscoala 1907, nr 38, ap 1;
 - Județul Galați: site-ul și sediul APM Galați, Galați, str. Regiment 11 Siret, nr. 2;
 - Județul Tulcea: Biroul Județean Tulcea al ADR SE, Tulcea, str. Păcii nr. 20, etaj 6;

- Județul Vrancea: Biroul Județean Vrancea al ADR SE, Focșani, str. Dr. Telemac, nr. 4, bloc 4, scara 1, parter.
- Anunțul privind decizia de emitere a avizului de mediu publicat în ediția din data de 19.09.2022 a ziarului „Adevărul”.

Dezbaterea publică a avut loc în 01.09.2022, în sistem hibrid în locațiile din Brăila, Buzău, Constanța, Galați, Tulcea, Vrancea.

Pe perioada derulării procedurii de evaluare de mediu nu au fost sesizări/observații/propuneri din partea publicului interesat.

c) Motivarea alegerii uneia dintre alternativele de program prezentate:

Stabilirea variantei finale de program s-a realizat în cadrul grupului de lucru, cu consultarea autorităților și a instituțiilor publice interesate de efectele implementării programului.

Alternativa de bază este alternativa fără acțiune, cea a unui scenariu care păstrează status-quo-ul. Proiecțiile în această situație se bazează pe extrapolarea unor tendințe existente în prezent sau pe adoptarea unor măsuri impuse de situații punctuale, fără a influența pozitiv starea mediului, diminuarea poluării sau a riscurilor și dezastrelor actuale generate de schimbările climatice și activitățile antropice, aceasta fiind varianta „zero”.

Conform Raportului de mediu, cap. 7.1, Analiza alternativelor studiate, motivele alegerii alternativei 2 ca alternativă finală, reprezentând proiectul de Program pentru POR Sud-Est 2021-2027 sunt:

- alternativa propusă (proiectul de program) este alternativa prin care la nivel regional, se vor putea atinge țintele de reducere și atenuare a poluării.
- alternativa propusă este o bază a continuării politicilor publice pentru introducerea unor „scenarii verzi”.

De asemenea, alternativa aleasă, prezintă următoarele avantaje:

- abordarea dezvoltării urbane integrate prin intermediul următoarelor tipuri de intervenții:
 - finanțarea cercetării industriale și dezvoltarea experimentală;
 - sprijinirea acțiunilor indicative, care conduc la o economie a consumului de energie de minim 60% și reducerea emisiilor gazelor cu efect de seră;
 - creșterea suprafeței de spațiu verde atât nou - creată cât și reabilitată, cu respectarea îndeplinirii măsurilor privind Pactul verde european ceea ce va putea ajuta orașele din regiune să-și crească reziliența și durabilitatea;

La alegerea finale au stat următoarele criterii:

- Concluziile Studiului de Evaluare Adecvată realizate pentru Program;
- Lecțiile învățate din perioadele anterioare de finanțare;
- Recomandările oferite de diferite ghiduri (Ghid generic privind evaluarea de mediu pentru planuri și programe; Manualul de aplicare a procedurii de realizare a evaluării de mediu pentru planuri și programe);

Documentația care a stat la baza emiterii avizului de mediu conține:

- Notificare întocmită de Ministerul Fondurilor Europene - Direcția Generală Programe și Coordonare Sistem nr. 46419/03.06.2020, conform Hotărârii Guvernului nr. 1076/2004, înregistrată la MMAP cu nr.R/3394/05.06.2020.
- anunțuri privind depunerea notificării de inițiere a procesului de elaborare a primei versiuni a POR Sud-Est, din datele de 05.06.2020 și 08.06.2020 în Jurnalul Cotidian Național;
- Delegarea de competență către APM Galați emisă de Ministerul Mediului Apelor și Pădurilor nr. DEICP nr.13817/25.09.2020 pentru Programul Operațional Regional Sud- Est 2021- 2027.
- Adresa APM Galați 24325/29.10.2020 către ADR SE privind demararea procedurii EA.
- Memoriu de prezentare întocmit în conformitate cu prevederile Ordinului MMP nr.19/2010 pentru aprobarea Ghidului metodologic privind evaluarea adecvată a efectelor potențiale ale planurilor sau proiectelor asupra ariilor protejate, cu modificările și completările ulterioare.

- Adresa APM Galați nr.7473/23.03.2021 transmitere memoriu la APM -urile din Regiunea Sud-Est.
- Proces verbal CSC Brăila nr. 5502/01.04.2021, etapa de încadrare POR Sud -Est cu EA.
- Proces verbal CSC Vrancea nr.3543/21.04.2021 etapa de încadrare POR Sud -Est cu EA.
- Proces verbal CSC ARBDD nr. 6383/05.04.2021, etapa de încadrare POR Sud -Est cu EA.
- Proces verbal CSC Buzău nr.5746/06.04.2021 etapa de încadrare POR Sud -Est cu EA.
- Punct de vedere Parc Național Munții Măcinului nr. 5093/24.03.2021.
- Punct de vedere ANANP Galați nr. 147/ST/CT/14.04.2021.
- Adresa APM Galați nr. 11159/05.05.2021 revenire către APM Constanța.
- Proces verbal CSC Constanța nr. 9008/12.05.2021.
- Adresa APM Galați nr. 12811/26.05.2021 privind solicitare completare memoriu.
- Memoriu refăcut pentru procedura EA.
- Adresa APM Galați nr. 14829/16.06.2021 către ADR Sud Est comunicare încadrare cu EA.
- Proces verbal Grup de lucru 1 din data de 25.11.2021.
- Adresa APM Galați nr. 3275/02.02.2022 privind transmitere studiu EA la administratori.
- Proces verbal CSC Buzău nr. 2039/08.02.2022, etapa de analiză a studiului de evaluare adecvată.
- Proces verbal CSC Vrancea nr. 1751/10.02.2022, etapa de analiză a studiului de evaluare adecvată.
- Proces verbal CSC ARBDD nr. 4042/18.02.2022 etapa de analiză a studiului de evaluare adecvată.
- Proces verbal CSC Brăila nr. 222/10.02.2022, etapa de analiză a studiului de evaluare adecvată.
- Proces verbal CSC Constanța, etapa de analiză a studiului de evaluare adecvată.
- Adresa APM Tulcea nr. 1859/12.02.2022 referitoare la CSC Tulcea
- Punct de vedere Parcul Natural Balta Mică a Brăilei nr. 509/08.03.2022.
- Adresa ANANP nr. 641/29.02.2022
- Adresa APM Galați nr. 6492/10.03.2022 privind solicitarea de refacere a studiului EA.
- Adresa ANANP nr. 2224/09.05.2022 privind analiza studiului EA.
- Proces verbal Grup de lucru 2 din data de 29.06.2022.
- Adresa APM Galați nr. 17067/07.07.2022 referitor la organizarea dezbaterii publice.
- Proces verbal dezbatere publică din data de 29.06.2022.
- Aviz nr. 92/08.07.2022 emis de Agenția Națională pentru Arie Naturale Protejate
- Aviz nr. 165/10.06.2022 emis de Administrația Rezervației Biosferei Delta Dunării
- Aviz nr. 41/12.07.2022 emis de Administrația Parcului Natural Munții Măcinului
- Aviz nr. 170/07.07.2022 emis de Administrația Parcului Natural Balta Mică a Brăilei
- Aviz nr. 17/05.07.2022 emis de Administrația Parcului Natural Putna - Vrancea
- Anunțuri privind organizarea dezbaterii publice publicate în edițiile din data de 15-17.07.2022 și din data de 19.07.2022 ale ziarului „Adevărul”, afișate la sediile Consiliilor Județene Brăila, Buzău, Constanța, Galați, Tulcea, Vrancea și la următoarele locații:
 - Județul Brăila: sediul ADR SE, Brăila, str. Anghel Saligny, nr 24
 - Județul Buzău: Biroul Județean Buzău al ADR SE, Buzău, Bulevardul Nicolae Bălcescu, nr 48, parter.
 - Județul Constanța: Biroul Județean Constanța al ADR SE, Constanța, str. Răscoala 1907, nr 38, ap. 1.
 - Județul Galați: site-ul și sediul APM Galați, Galați, str Regiment 11 Siret, nr 2.
 - Județul Tulcea: Biroul Județean Tulcea al ADR SE, Tulcea, str Păcii nr 20, etaj 6.
 - Județul Vrancea: Biroul Județean Vrancea al ADR SE, Focșani, str. Dr. Telemac, nr 4, bloc 4, scara 1, parter.
- Raport de mediu;
- Studiul de Evaluare adecvată;
- Decizia de emitere a avizului de mediu nr. 1489/14.09.2022 emisă de APM Galați.

- Anunțul privind decizia de emitere a avizului de mediu publicat în ediția din data de 19.09.2022 a ziarului „Adevărul”;

Prezentul aviz este valabil de la data emiterii, pe toată perioada de punere în aplicare a programului, dacă nu intervin modificări ale acestuia.

Agenția pentru Dezvoltare Regională Sud Est, în calitate de autoritate de management pentru Programul Operațional Regional Sud Est 2021-2027, în conformitate cu prevederile OUG nr. 122/2020 privind unele măsuri pentru asigurarea eficientizării procesului decizional al fondurilor externe nerambursabile destinate dezvoltării regionale în România, în calitate de titular al Programului, are obligația de a notifica autoritatea competentă pentru protecția mediului dacă intervin elemente noi, necunoscute la data emiterii avizului de mediu, precum și asupra oricăror modificări ale condițiilor care au stat la baza emiterii acestuia, înainte de realizarea modificării.

Agenția pentru Dezvoltare Regională Sud Est are obligația de a supune procedurii de adoptare Programul, precum și orice modificare a acestuia, numai în forma avizată de autoritatea competentă pentru protecția mediului.

Nerespectarea condițiilor prezentului aviz constituie contravenție și se sancționează conform prevederilor legale în vigoare.

Răspunderea pentru corectitudinea informațiilor puse la dispoziția autorităților competente pentru protecția mediului și a publicului, revine titularului Programului, iar răspunderea pentru corectitudinea studiilor care au stat la baza emiterii avizului de mediu revine autorilor acestora, conform art. 21 din OUG nr. 195/2005 *privind protecția mediului*, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 265/2006, cu modificările și completările ulterioare.

Prezentul aviz conține 28 (douăzeci și opt) pagini și a fost emis în 3 exemplare.

Direcția Generală Evaluare Impact, Controlul Poluării și Schimbări Climatice

DIRECTOR GENERAL

Ion Victor TĂRTĂCUȚĂ

